N°. 235. 1850.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

De prijs dezer Courant, franco per post, is f 24 in het jaar, f 6 in de 3 maanden, en 25 cents voor afzonderlijke nommers.

VRIJDAG 4 OCTOBER.

De prijs der advertentien is 15 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

NEDERLANDEN.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 28sten September jl., n°. 57, is, onder dankbetuiging voor de in die betrekking gedurende vele jaren bewezene goede diensten, de hoogleeraar *C. van Heijnsbergen*, met den laatsten dier maand, eervol ontslagen, als eerste hoogleeraar bij het Koninklijk instituut voor de marine te Medemblik.

Bij hetzelfde Koninklijk besluit is, almede met den laatsten September jl., ontbonden de Commissie tot het examineren der zee-officieren, adelborsten en stuurlieden, tevens belast met het opzigt over de uitgave van den Zee-almanak, de Zeevaartkundige berigten en Zeekaarten, ten gevolge waarvan aan den gemelden hoogleeraar, als president, en aan de heeren *J. Swart* en *J. G. Arbon*, als leden dier commissie, met dien datum een eervol ontslag uit deze hunne betrekkingen is verleend; — zijnde voorts aan het tot die commissie behoord hebbende lid, den titulairen kapitein-luitenant ter zee jhr. *G. A. Tindal*, directeur van het depôt van kaarten, plans en modellen en van de bibliotheek bij het departement van Marine, met den 1sten October 1850 opgedragen de betrekking van examinator van de zee-officieren en stuurlieden tot de marine en koopvaardij behoorende.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 1sten October 1850, n°. 33, zijn de leeraar van de 1ste klasse in de Engelsche taal en letterkunde *P. Arend*, de lector in de Nederduitsche taal, geschiedenis en aard rijkskunde *A. Beeloo*, en de dansmeester *P. Demmenie*, met den laatsten September jl., uit hunne gemelde betrekking bij het Koninklijk instituut voor de marine eervol ontslagen, onder toekenning van wachtgeld.

Zijne Majesteit heeft bij onderscheidene besluiten goedgevonden:

1°. op het daartoe door hen gedaan verzoek een eervol ontslag uit de dienst te verleenen; aan den 1sten luitenant *W. C. A. Staring* en aan den 2den luitenant *H. H. C.* baron *van Oldenneel*, beiden van het 2de regement vesting-artillerie, mitsgaders aan den 1sten luitenant der artillerie *D. C. C.* baron *van Boetzelaer*, thans op non-activiteit buiten bezwaar der schatkist;

2°. te verplaatsen den kapitein plaats-majoor der 2de klasse *G. J. Hoffman van Hove*, van Heusden naar de Willemstad;

3°. te benoemen, bij de Koninklijke militaire academie te Breda, tot leeraar der 2de klasse in het handteekenen, den thans op wachtgeld zijnde leeraar in dat vak *F. L. Huijgens*.

De Minister van Finantien, als daartoe gemagtigd bij Koninklijk besluit van den 13den September 1850 (*Staatsblad* n°. 60), ter uitvoering der wet van 17 September 1849 (*Staatsblad* n°. 45), brengt mits deze ter algemeene kennis:

1°. dat van *Maandag den 7den October tot en met Zaturdag den 26sten October* 1850, de daarin vallende Zondagen uitgezonderd, alsmede op *Maandag en Dingsdag den 28sten en 29sten dier maand*, bij de Nederlandsche Bank en bij de Betaalmeesters in de arrondissementen, met uitzondering van dien te *Amsterdam*, op de gewone kantoor-uren ter inwisseling kunnen worden aangeboden, de stukken van *tien en vijf centen*, volgens de wet van den 28sten September 1816 (*Staatsblad* n°. 50) geslagen;

2°. dat de inwisseling der 10 en 5centsstukken zal plaats hebben in zilveren munten, bij voorkeur stukken van 10 en 5 cents en voor zoo veel noodig ook andere zilveren pasmunt en standpenningen;

3°. dat de ontvangers der belastingen de inwisseling zullen bevorderen, door overneming, tot en met den 29sten October aanstaande van de voormelde oude stukken van 10 en 5 centen tegen de nieuwe munten onder 2°. gemeld, *zooveel hunne kassen dit toelaten*;

4°. dat de gedachte oude stukken van 10 en 5 centen met den 30sten October 1850 buiten omloop worden gesteld, en dien ten gevolge niet meer in betalingen voor de schatkist zullen aangenomen worden, noch door de ingezetenen zullen behoeven te worden aangenomen.

's Gravenhage, den 16den September 1850.

De Minister voornoemd,
VAN BOSSE.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

De Turijnsche dagbladen van 27 September melden, dat den vorigen avond de uitspraak bekend geworden is van het hooggeregtshof in de zaak van den aartsbisschop Franzoni. De vereenigde criminele kamers van dat hof hebben, overeenkomstig het requisitoir van het openbaar ministerie, met 13 stemmen tegen 1, den aartsbisschop schuldig verklaard aan verzet tegen de wetten van den Staat en aan opruijing tot ongehoorzaamheid aan het staatsgezag, en hem te dier zake veroordeeld tot onmiddellijke en altoosdurende verbanning uit de Sardinische Staten. Bovendien heeft het geregtshof de sequestratie der aartsbisschoppelijke goederen bevolen. Sommige berigten voegen er bij, dat het eerste gedeelte van dit vonnis reeds ten uitvoer gelegd en de aartsbisschop den 26sten door drie karabiniers van Fenestrella afgehaald en over de grenzen gebragt zou wezen. De bekendwording van het vonnis had velen verrast, daar men tot dusverre gemeend had, dat de beslissing van het hof uitgesteld zou worden tot dat de afloop der onderhandelingen met Rome bekend was. — Het Piemontesche regeringsblad maakt van de veroordeeling der aartsbisschops nog geen gewag.

— Naar men uit Florence berigt is de gisteren vermelde verordening op de drukpers al dadelijk op een der dagbladen, *il Nazionale*, toegepast, welks persen in beslag zijn genomen, ten gevolge van de openbaarmaking van een artikel, waarin de wettigheid dier verordening betwist werd.

DUITSCHLAND.

Den 30sten September is te Kassel eene nieuwe verordening van den Keurvorst bekend gemaakt, betreffende de handhaving en aanvulling der verordening van den 7den dier maand, waarbij het keurvorstendom in staat van oorlog is verklaard. Dat opmerkelijke stuk begint aldus:

» Het bij onze verordening van den 23sten dezer openbaar gemaakt bondsbesluit heeft de artt. 25 en 26 der Weener slotacte van toepassing verklaard op den toestand onzes lands, dien wij reeds door onze verordeningen van den 4den en 7den dezer hebben blootgelegd. Wij moeten derhalve de dringende verpligting erkennen, om, met aanwending der bij de constitutie aan de hand gegeven middelen, te zorgen dat aan verdere pogingen tot omverwerping van alle orde in den Staat paal en perk gesteld worde.

» Volgens § 2 der constitutie van 5 Januarij 1831 blijft de regeringsvorm van het keurvorstendom de monarchale; volgens § 10 der constitutie vereenigt de souverein alle regten van het staatsgezag in zich, ten einde ze overeenkomstig de constitutie uit te oefenen.

» Met dien door de constitutie gevestigden grondslag van den Staat moet, waar de monarchale regering geroepen is om zelfstandig te handelen, elk ander van haar onafhankelijk gezag onbestaanbaar zijn, in welks bevoegdheid gelegd mogt wezen het staatsgezag te belemmeren in die zelfstandige uitoefening zijner regten, welke bij § 95 der constitutie aan hetzelve in buitengewone gevallen is toevertrouwd geworden.

» Met deze gezagsoefening van onze regering mag derhalve geenerlei handeling van onze geregtshoven en verdere collegien in tegenspraak zijn, welke ten doel heeft, onze voor de veiligheid van den Staat en van de bedreigde openbare orde genomen maatregelen aan eene beoordeeling te onderwerpen, of dezelve door regterlijke uitspraken of genomen besluiten buiten toepassing te brengen. Alleen aan de standen des lands kan de bevoegdheid worden toegekend om, door het weigeren der bij de constitutie gevorderde goedkeuring, de bedoelde maatregelen weder te doen vervallen.

» Wij konden verwachten dat de regterlijke magt en de administratieve collegien zich zouden hebben onthouden van het uitbreiden hunner bevoegdheid tot het terrein, waarop de in buitengewone gevallen uitgevaardigde tijdelijke wetten haren grondslag hebben. Wij moeten echter tot ons leedwezen vernemen, dat regtbanken onzes lands zich regtstreeks hebben durven verklaren tegen de bij onze verordening van den 7den dezer voorgeschreven maatregelen, en zien ons derhalve genoodzaakt deze aanmatigingen tegen te gaan, en te zorgen dat alle handelingen, van welken kant zij ook mogten uitgaan, die tegen de volledige toepassing onzer gemelde verordening gerigt zijn, naar behooren gestraft worden.

» Wij verordenen mitsdien, op grond van § 95 der constitutie, overeenkomstig de voordragt van ons staatsministerie, het volgende:"

Daarna wordt in vier artikelen hoofdzakelijk het volgende bepaald: Alle regterlijke kennisneming aangaande de regtsgeldigheid der tegenwoordige en der vroegere verordeningen van 4 en 7 September is verboden. Alle hiermede strijdige en op vermeende ongrondwettigheid der verordeningen van 4 en 7 September gegronde uitspraken der regtbanken en hoven, worden voor nietig en van onwaarde verklaard, en alle te dier zake nog aanhangige regtsgedingen geschorst. De opperbevelhebber der krijgsmagt is verpligt met alle te zijner beschikking staande middelen te waken tegen het ten uitvoer leggen der reeds gedane uitspraken van dien aard, en alle ambtenaren en overheden moeten zijne bevelen te dien aanzien gehoorzamen.

De militaire regtbanken worden bevoegd verklaard om kennis te nemen van de volgende middelen, ook wanneer zij door niet tot den militairen stand behoorende personen gepleegd worden, als: alle ongehoorzaamheid aan en verzet tegen de meergemelde verordeningen en op grond daarvan door den opperbevelhebber of zijne onderhoorigen uitgevaardigde bevelen; alle verhindering der openbare bekendmaking van verordeningen en bevelen, door den Keurvorst, het ministerie of den opperbevelhebber en diens onderhoorigen uitgevaardigd, alsmede het afscheuren of vernielen van de aangeplakte afdrukken daarvan; alle stoornis der openbare rust door zamenscholingen; opruijing tot rustverstoring door gesprekken onder eene vergaderde volksmenigte; zijdelingsche opruijing, door uitdrukkingen die de algemeene ontevredenheid kunnen opwekken, of door het verspreiden van valsche

geruchten enz. *Voorloopig* zullen echter degenen die zich aan deze vergrijpen schuldig maken (met uitzondering van het beletten der bekendmaking van verordeningen) niet naar de militaire maar naar de burgerlijke wet gevonnisd worden.

Eindelijk wordt bij vernieuwing bepaald dat de burgerwachten alleen de bevelen van den opperbevelhebber of van de door hem aangestelde kommandanten hebben te gehoorzamen en aan geene oproeping der burgerlijke overheden gehoor mogen geven.

Uit Kassel schrijft men van den 30sten September:

» Gisteren avond is het tweede bataillon van het 3de regement infanterie hier aangekomen, en door eene groote volksmenigte aan het station ontvangen en met luide toejuichingen door de straten der stad tot aan de kazerne begeleid geworden. In de houding der bevolking en der overheid zal door de komst van dit corps geene verandering gebragt worden. Eerstgenoemde zal haren wettigen tegenstand voortzetten, en de overheid zal zich alleen door geweld in de uitoefening van hare wettige functien laten verhinderen; voor zooveel men tot hiertoe de stemming der troepen kent, mag men het beste verwachten."

— Uit de thans ontvangen eenigzins meer omstandige berigten uit Hamburg, tot den 30sten September des avonds, blijkt dat de beweging van het Sleeswijk-Holsteinsche leger tegen den regter vleugel der Denen, die reeds gedurende eenige dagen in het geheim voorbereid was, doch waarvan de vijand onderrigt schijnt te zijn geweest, den 28sten September begonnen is. Alstoen moet de overste von der Tann met omstreeks 16,000 man naar den kant van Frederikstad opgerukt en later door het overige gedeelte des legers gevolgd zijn." In den namiddag van den 28sten is Tönningen door de Sleeswijk-Holsteiners bezet, die daarop den 29sten des morgens den aanval op Frederikstad aangevangen hebben. Den ganschen dag tot laat in den avond is daar met hevigheid gestreden, en de stad gebombardeerd, terwijl eenige verschansingen der Denen vernield werden. Tot dusverre blijkt echter niets met zekerheid aangaande den uitslag van het gevecht. De eenige nadere tijdingen die men ontvangen heeft, zijn vervat in de beide volgende, door de *Köllnische Zeitung* medegedeelde telegraphische berigten:

» *Berlijn 1 October.* Volgens berigten uit Hamburg van 30 September is Frederikstad opgeëischt geworden, maar heeft geweigerd zich over te geven. De stelling, die de generaal von Willisen ingenomen heeft, zal een ontzet verhinderen. De aanval op de stad zal herhaald worden.

» *Berlijn 2 October.* Uit Hamburg wordt van gisteren avond gemeld, dat alle stellige berigten van het oorlogstooneel ontbreken, en slechts onbestemde geruchten in omloop zijn. Zoo heet het, dat de Denen Tönningen weder bezet hebben."

— Volgens berigten uit Weenen van 30 September, in Frankfurter bladen voorkomende, zou de Keizer van Oostenrijk naar Vorarlberg vertrokken zijn, om aldaar eene bijeenkomst met de Koningen van Beijeren en Wurtemberg te houden.

FRANKRIJK.

De openbare aandacht is thans te Parijs bijzonder gevestigd op eene nieuwe tegenspraak van het bekende manifest der Bonapartisten, welke in den *Constitutionnel* verschenen is. De heer Veron, hoofdbestuurder van dat blad, heeft in hetzelve een artikel geplaatst, waarin hij opkomt tegen de bedoelingen, welke door sommigen aan den President der republiek worden toegedicht, en verklaart dat hij, bekend zijnde met de beginselen en oogmerken van den President, niet aarzelt dezelve openlijk te doen kennen.

» Wij zijn geregtigd, zegt hij, en achten ons verpligt, om het land gerust te stellen en voor te lichten, en wij kunnen met vertrouwen in korte trekken opgeven, welke staatkunde de President zich voorstelt te volgen.

» De President zal in geen geval overgaan tot eenen 18den Brumaire. Hij zal geenszins, door eenen onvoorzienen stoutmoedigen maatregel, het gezag in de waagschaal stellen hetwelk men thans wettig in hem erkent, hetwelk hem magtig maakt, waardoor hij voor Frankrijk nuttig is, en hetwelk hem in handen is gegeven door de vrije verkiezing van zes millioenen burgers. De populariteit, welke hij ten gevolge van zijne wijsheid, van de regtmatigheid zijner handelingen, en van den roemrijken naam, dien hij draagt, bij het leger bezit, zal hij niet gebruiken om daarmede onze instellingen aan te randen. Hij beseft zeer goed, dat al die kostbare en onoverwinnelijke krachten alleen gespaard moeten blijven, om daarmede de demagogie en het socialismus te bestrijden.

» Lodewijk Napoleon is tot President der republiek verheven. Hij is nog van oordeel, dat er een noodelooze en gevaarlijke schok aan het land zou worden toegebragt, ingeval hij slechts in de verte te kennen gaf, dat hij er over dacht, om door eenen anderen regeringsvorm van vroegere dagteekening de republiek te doen vervangen, die, alles wel in overweging genomen, sedert het presidentschap van den verkozene van den 10den December, alleen aan het land heeft kunnen wedergeven de dagen van vrede, een spoedig herstel der algemeene inkomsten en eene zekere herleving van handel en nijverheid.

» In 1852 loopt het gezag van den President ten einde. Het is zijne welbegrepen staatkunde, al die maatregelen te verordenen, al die wetten voor te stellen, welke op de toekomst van Frankrijk eenen gunstigen invloed kunnen uitoefenen, als ware hij voor eenen onbepaalden tijd met die magt bekleed geworden.

» Ziedaar de staatkunde van den President, aan welke de *Constitutionnel* niet schroomt zijne ondersteuning te verzekeren; ziedaar de staatkunde, die wij verdedigen. Wij zullen geene andere verdedigen.

» Wij hebben willen aanwijzen, waar het gevaar niet bestond, opdat men steeds blijve onderzoeken, waar het wel is, en de maatregelen opspore, welke daartegen aangewend kunnen worden. De demagogische en socialistische partijen schijnen voor het oogenblik te sluimeren, maar die schijnbare rust, die werkeloosheid gebruiken zij, om hun leger, zoowel in Frankrijk, als in geheel Europa, krachtiger te organiseren en meer en meer aan de krijgstucht te gewennen.

» De slotsom van deze lange opmerking is: Karel X heeft, door het charter te schenden, de omwenteling uitgelokt. Tegen alle waarschijnlijkheid is in 1848 eene nieuwe omwenteling uitgebarsten, zonder dat Lodewijk Philips de constitutie had verkracht. Sommige bevooroordeelde lieden herinneren zich, dat er vroeger een 18de Brumaire heeft plaats gehad, en zien thans voor Frankrijk geen ander heil dan in eenen tweeden door den President bewerkten 18den Brumaire. Wij integendeel vermeenen, dat daarvoor geene vrees bestaat. Men behoeft niet beducht te zijn, bij herhaling verzekeren wij dit, dat de President zich gewelddadig zal meester maken van het gezag en eene verlenging van zijne magt doordrijven. Men moet alleen vrees koesteren voor de gevaren, welke kunnen voortspruiten uit verdeeldheid, uit den strijd der partijen, en voor de overwinning, die het deel zal zijn der demagogen en socialisten, ingeval onze rijen verbroken mogten worden. . . . Reeds hebben vele departementale raden, meer aangespoord door hunnen ijver, dan door eene naauwkeurige betrachting van hun mandaat, aangedrongen op eene herziening der constitutie en op eene verlenging der magt van den President. Het is dus thans de taak der wetgevende vergadering om een initiatief te nemen. Wij stellen het volste vertrouwen in hare vaderlandsliefde, en willen hare bedoelingen en besluiten niet vooruitloopen."

BEURS-BERIGTEN.

Parijs 1 October: 5 pcts. renten fr. 92.30; 3 pcts. idem fr. 57.25.

Londen 1 October: 3 pcts. gecons. 96¼; Nederl. werk. schuld [illegible] 89¾ ex div.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 3den October.*

Door de Provinciale Staten van Drenthe is in hunne zitting van den 1sten dezer tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal verkozen de heer mr. *W. J. Tonckens*; en tot leden van Gedeputeerde Staten de heeren: mr. *G. Vos*, jhr. *R. A. van Echten van Holthe*, mr. *H. Kymmell*; terwijl tot suppletoir lid benoemd is de heer *J. de Jonge* [illegible]

Zijner Majesteits stoomschip *Suriname*, onder bevel van den luitenant ter zee 1ste klasse G. Fabius, is gisteren morgen uit Hellevoetsluis naar Batavia vertrokken.

Voorloopig verslag van den oogst van 1850, in de provincie Noordbraband.

Tarwe. In de zware kleigronden in het arrondissement van Breda heeft de tarwe van de vorst en de natheid minder geleden dan men gevreesd had. Het gure voorjaar, vooral in April, heeft den wasdom teruggehouden, hetgeen zich echter later grootendeels herstelde. De tarwe kwam vroeg tot rijpheid. Hoezeer er in den oogst nog al regen is gevallen, is zij over het algemeen vrij droog ingezameld. Het graan is wigtig en zelfs van betere qualiteit dan in de twee vorige jaren. Daar er zeer weinig gedorschen is, kan de hoeveelheid van de opbrengst niet dan naar gissing opgegeven worden; zij zal 21 à 23 mudden per bunder bedragen.

In de landen van Heusden en Altena is het minder gunstig gesteld. Door den hoogen waterstand in Januarij en Februarij en door het schadelijke kwelwater hebben alle met wintervruchten bezaaide landerijen veel geleden. Sommige blokken heeft men moeten omploegen. Het stroo is in den doorweekten grond kort gebleven; de opbrengst is beneden het middelmatige, en zal 15 à 18 mudden niet te boven gaan. Het graan is niet mooi en weegt 74 à 75 Ned. ponden per mudde.

De weinige op zandgrond gezaaide tarwe is minder goed dan in vorige jaren geslaagd; de opbrengst is van 14 tot 18 mudden per bunder.

Rogge. De afwisselende vorst en dooi gedurende den winter, en vooral de natheid in Februarij, waartegen dit gewas minder dan andere wintergewassen bestand is, hebben nadeelig gewerkt, en het gure voorjaar deed vele schraal opgekomene planten van de akkers verdwijnen. De rogge herstelde zich door het opgevolgde gunstige weder, doch er was, met uitzondering der beste gronden, wel een derde te weinig stroo op de akkers, dat kort gebleven is, zoodat de opbrengst onder de middelmatige behoort. Hoewel er nog weinig gedorschen is, kan het beschot van 14 tot 20 mudden per bunder berekend worden. De qualiteit is goed.

Garst. De wintergarst heeft in de kleilanden door den winter weinig geleden. De langdurige droogte in den voorzomer heeft dit gewas in het opgroeijen teruggehouden, waardoor de quantiteit en qualiteit maar middelmatig zijn. De zomergarst is over het algemeen genomen redelijk geslaagd.

De *boekweit* had bij het zaaijen gunstig weder; de droogte in de maand Junij heeft dit gewas kort van stroo doen blijven, het heeft later echter schoon gebloeid en beloofde eenen goeden oogst, doch de ongewone regens en windvlagen op den 15den Augustus en volgende dagen hebben daaraan vele schade toegebragt, zoodat de opbrengst, door elkander genomen, onder de redelijke behoort en van 9 tot [illegible] mudden per bunder wordt opgegeven. Dit gewas leed dit jaar weinig door de vorst.

Haver. In de kleilanden is de haver voordeelig gegroeid, zoowel op de oude als op de nieuwe landen en geschiedde de inoogsting bij gunstig weder, zoodat de qualiteit en quantiteit als zeer voldoende worden geschat.

Op de hooge zandgronden leed de haver veel door de droogte en bleef zij kort van stroo; op de zwaardere gronden stond zij goed te velde.

De menigvuldige regens in Augustus zullen nadeelig op de qualiteit hebben gewerkt. De haver werd op eens rijp en de inzameling had bij gunstig weder plaats. Het beschot is nog onbekend en zal onder de middelmatige behooren.

De zandhaver of eve heeft veel van de droogte geleden; het gewas was kort van stroo, de quantiteit, die nog niet met juistheid opgegeven kan worden, redelijk. De regens en windvlagen in Augustus hebben veel graan doen afvallen.

Koolzaad. Het vroeg uitgezaaide winterzaad heeft, daar het te welig was opgegroeid, veel door de vorst geleden. Over het algemeen heeft het uitmuntend gebloeid, werd niet door de zwarte vliegjes [illegible] gedaan, doch voldeed niet aan de verwachting. De qualiteit is [illegible] goed en olierijk. Het is verschillend in afkomst, men berekent die van 18 tot 25 mudden per bunder.

Het zomerzaad is tamelijk wel geslaagd en goed binnengekomen; de opbrengst zal gemiddeld 18 mudden per bunder zijn.

In de zware kleilanden is de verbouwing van het witte kanariezaad, uit hoofde der hooge prijzen tijdens den zaaitijd, nog al belangrijk geweest. Dit gewas is goed gegroeid, best ingezameld en kan [illegible] à 23 mudden per bunder opleveren.

Erwten werden in het arrondissement Breda sterk door de [illegible] getast en hebben over het algemeen verre beneden het gemiddelde geleverd. De zeer vroeg gezaaide vielen bij uitnemendheid uit. [illegible] zandgronden kan men de erwten, met geringe uitzondering, als mislukt beschouwen. Zij leden veel van de aanhoudende droogte en werden

door een bederf aangedaan, even gelijk dat van de aardappelen, zoodat de afkomst zeer gering was. Zij werden bij gunstig weder ingeoogst en zijn van tamelijk goede qualiteit.

Paardeboonen. Met deze was het even als met de erwten gesteld. Tot aan den bloeitijd hebben ze voorspoedig doorgegroeid; vele stukken werden door de nachtvorst, honigdauw en de luizen getroffen, zoodat de opbrengst beneden het middelmatige zal zijn.

Vlas. In de kantons Oudenbosch en Bergen-op-Zoom levert het vlas dit jaar eene ongunstige uitkomst.

Op de meeste oude landen is dit gewas gedeeltelijk mislukt. Van de zoogenaamde nieuwe landen kan men aannemen, dat het eene middelmatige opbrengst heeft uitgeleverd. In het kanton Zevenbergen werd het vlas door de vloo geplaagd, doch herstelde het zich later. De afkomst was 80 steenen, en de prijzen van het nieuwlandsch vlas zijn geweest f 300 à f 325 en van het oudlandsche f 190 à f 200 per bunder.

In de landen van Heusden en Altena leed dat teeder gewas veel door het ongestadige weder. Enkele stukken slaagden bij uitstek en werden van f 300 à f 325 per bunder verkocht, andere daarentegen, waar de groei achterlijk bleef, stonden schraal, zoodat ze niet meerder dan f 60 à f 120 konden opbrengen.

Op de zandgronden bleef dit gewas kort van stengel en had het eene middelmatige afkomst.

Meekrap. De dit jaar geplante kiemen zijn zeer goed ontwikkeld, leden wel eenigzins door de vorst, doch hervatteden zich spoedig.

De twee- en driejarige meede is zeer goed gegroeid en heeft veel fruit voortgebragt. Men is thans met de delving begonnen en rekent op eene middelmatige afkomst. Daar de meestoven pas begonnen zijn, is het niet mogelijk eene juiste opgave van de opbrengst mede te deelen. Deze wordt geschat van de oude of driejarige meede op 1200 Nederlandsche ponden, van de tweejarige hoogstens 1100 Nederlandsche ponden per bunder.

De prijzen zijn bij voortduring laag en bedragen f 40 à f 50 de 100 Nederlandsche ponden naar qualiteit.

De aardappelen, die aanvankelijk goed opkwamen, welig groeiden en bloeiden, werden weder, even als in de vorige jaren, in het laatst der maand Julij en begin van Augustus door de noodlottige ziekte getroffen; deze, na in den beginne langzaam voortgegaan te zijn, maakte na ingevallen regen een zorgwekkenden vooruitgang, waarop echter gelukkig eene droogte volgde, die haar in hare verdere vorderingen stuitte. De ziekte had juist dezelfde kenteekenen en loop als in de vorige jaren; zij openbaarde zich het eerst in het loof, dat zwart werd, en deelde zich aan den stengel en knol mede. Het bederf is, over het geheel genomen, van ernstiger aard dan verleden jaar. De vroege aardappelen, die bij het uitbreken der ziekte reeds tot rijpheid waren gekomen, hebben veel minder geleden dan de later gepote; die in zware lage gronden zijn veel meerder aangetast dan de op hoogere geplante. De aardappelen in landen, welke ten gevolge van de zware regens in Augustus overstroomd en dras geraakten, zijn grootendeels bedorven. Zij zijn klein van stuk, doch goed van smaak. Doordien er dit jaar weder veel meer aardappelen dan tijdens de ziekte niet bekend was, en ook vroeger dan gewoonlijk, zijn gepoot, is er, wanneer het bederf na de uitdelving niet toeneemt, voor geen gebrek te vreezen, en zal er van dit, vooral voor de behoeftige klasse zoo onontbeerlijk gewas genoegzame voorraad aanwezig zijn. De prijs is tot op dit oogenblik niet hoog, van f 1.40 tot f 2 het mud.

Klaver. De klaver is goed door den winter gekomen. De eerste snede heeft eene goede opbrengst gegeven, de tweede, uit hoofde der langdurige droogte, was slecht.

Gras. Door het gure voorjaar heeft de graastruik zich later dan gewoonlijk ontwikkeld. Vooral in de laatste helft van Mei is het sterk doorgegroeid. Door de droogte in Junij was voornamelijk op zandgronden de opbrengst beneden het middelmatige; in de zware kleilanden had men reden van tevredenheid. Langs den Maasdijk, van Cuijk naar Crevecoeur, heeft de late waterstand veroorzaakt, dat er weinig voorgras gegroeid is; zulks was ook in het land van Altena het geval. De prijzen waren aanvankelijk hoog. Later in Augustus is er veel gras gegroeid, dat eene overvloedige weide heeft te weeg gebragt en veel etgroen heeft kunnen doen winnen. De lage hooilanden, aan de binnenriviertjes gelegen, hebben veel hooi opgeleverd.

Rundvee. Het rundvee is over het algemeen, met gewone uitzonderingen, gezond gebleven. De longziekte heeft zich aan sommige oorden geopenbaard, doch slechts op enkele stallen. In het voorjaar was het magere vee zeer willig; het vette, hoezeer duur in den beginne, is in den laatsten tijd in prijs verminderd, veroorzaakt door den minderen aftrek naar Engeland. Er werden vele kalveren opgezet tot vetmaking; in den laatsten tijd is dit ook verminderd door de lagere prijzen.

Paarden. De gezondheid der paarden was zeer voldoende, doch de handel niet zoo levendig als in vorige jaren. Goede paarden worden echter nog altoos gezocht en duur betaald. Voor mindere soorten was weinig aftrek. Met den aanfok blijft het op het oude.

Varkens. De varkensteelt was overvloedig, en de biggen voor spotprijzen te verkrijgen.

GRONINGEN, 30 *September.* — Wij herinneren ons niet, ooit een feest bij te hebben bijgewoond, dat zoo geheel naar wensch is afgeloopen als ons academiefeest, en wij kunnen den geest, door de ingezetenen van Groningen, en door allen die ons feest hebben bijgewoond, bij deze gelegenheid aan den dag gelegd, met volkomen gerustheid voorbeeldig noemen.

Gedurende al de feestdagen stond het academie-gebouw ter bezigtiging open; door duizenden is het bezocht, en er is niets beschadigd; het museum van natuurlijke historie, het anatomisch en pathologisch kabinet, de academische bibliotheek, alsmede de academie van teekenen, bouw- en zeevaartkunde en het kabinet voor den landbouw werden op Vrijdag, de hortus medicus en de landhuishoudelijke tuin der hoogeschool op Donderdag en Vrijdag voor het publiek toegankelijk gesteld. Op al die plaatsen stroomde de menigte onophoudelijk af en aan, en overal was de meeste orde. Alleen in het museum van natuurlijke historie, op Munnekeholm, telde men Vrijdag tusschen 10 en 4 ure 4427 bezoekers.

Van twee der genoemde inrigtingen, de hortus en de landhuishoudelijke school, hebben wij nog afzonderlijk te melden, dat zij in twee dagen door ruim zes duizend personen bezocht zijn. Op den eersten dag gaf dit wel eenig gedrang buiten aan de poort, maar op den tweeden dag was ook deze kleine hindernis opgeheven, toen men, in vertrouwen op den goeden geest der burgerij, de deuren wijd open gezet had voor het geheele publiek, met uitzondering natuurlijk van alleenloopende kinderen. Het was, bij dit schoone herfstweder, een waarlijk fraai gezigt, den onophoudelijken stroom van menschen, van elken stand en jaren, ongehinderd door al de paden der tuinen te zien wandelen; en de hoogleeraar van Hall heeft, als beheerder dier inrigtingen, de redactie der courant wel opzettelijk verzocht, openlijk te vermelden, dat aldaar letterlijk niets is bedorven.

Ook mogen wij dit verslag niet sluiten, zonder vooraf allen lof te hebben toegekend aan de beide heeren commissarissen van politie en aan de politie in het algemeen, als ook aan de militairen van verschillende wapens, als aan zoovelen, die er toe hebben medegewerkt, om rust en orde te helpen bevorderen, schoon wij er tevens moeten bijvoegen, dat ons niet één geval is ter oore gekomen, waar zij daadwerkelijk moesten tusschen beide treden. Daarenboven is alles, schoon men vooraf dooden voorspelde, zoo goed als zonder ongelukken afgeloopen.

Eindelijk moeten wij nog gewag maken van de giften, op verschillende plaatsen, te midden van al die feestelijke drukte, voor de armen afgezonderd. In de bussen, geplaatst in het academie-gebouw, vond men f 295.75½. In de kerk werd bij gelegenheid der inwijdingsrede van den rector-magnificus f 256.99 gecollecteerd. De bewijzen van toegang tot het land bij de harddraverij bragten op eene som van f 609.75, terwijl bij de godsdienstige voorbereiding, Dingsdag avond, in de Nieuwe kerk f 132.59 werd ingezameld.

(Groninger Courant.)

Uit Meppel schrijft men van den 1sten dezer: Een verschrikkelijke brand had in den nacht tusschen Zaturdag en Zondag te Wittelte, gemeente Diever plaats. Eene kapitale boerenhuizing, toebehoorende aan de wed. H. B. van den Berg, is eene prooi der vlammen geworden. De brand werd het eerst ontdekt door twee arbeiders, wien in de schuur nachtverblijf verleend was. Twee menschenlevens heeft men te betreuren. Het tienjarig zoontje van eene schoondochter der weduwe wilde nog een paard losmaken, op hetzelfde oogenblik dat de stal instortte; hoewel men hem om hulp hoorde schreeuwen, was men in de onmogelijkheid hem die aan te brengen, en hij kwam in de vlammen om. Eene andere schoondochter, bij de weduwe inwonende en vier dagen kraams zijnde, heeft zich met haar kindje weten te redden. Een der arbeiders is den volgenden avond aan de bekomen brandwonden overleden. Alle meubelen, negentien runderen, een paard, vijf à zes varkens, en twee schapen, benevens al het koren, zijn verbrand.

De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* behelst een berigt wegens het zinken van de stoomboot *IJssel*, van de Rhijn- en IJssel stoombootmaatschappij. Die boot voer boven Wezel de rivier op, toen de kapitein eene passagiers-stoomboot van de Keulsche stoomboot-maatschappij, benevens een zeilschip, den Rhijn afwaarts zag komen. Om die twee schepen te mijden verliet hij het gewone vaarwater, in het vertrouwen dat hij elders water genoeg zou vinden; dit was echter zoo niet, de boot raakte spoedig aan den grond, met dat gevolg dat zij een lek bekwam en kort daarna zonk, echter op eene diepte van niet meer dan 5 à 6 voet water. Men was ijverig bezig met pompen, en hoopte de boot spoedig weder boven water te krijgen. De goederen hebben eenigzins geleden; de passagiers zijn denkelijk met de sloepen van de boot naar Wezel teruggebragt.

Van wege het bestuur der Nederlandsche Rhijn-Spoorweg-maatschappij is bekend gemaakt de volgende

STAAT aanwijzende het aantal Reizigers, benevens de Opbrengsten, gedurende de maand September 1856.

STATIONS.	AANTAL REIZIGERS.	OPBRENGST VAN REIZIGERS.	OPBRENGST VAN GOEDEREN, RIJTUIGEN, PAARDEN, ENZ.
Amsterdam	12901	f 18,489.55	f 3,592.68½
Abcoude	1805	739.35	43.32
Loenen, Vreeland	1615	975.70	75.52
Nieuwersluis	579	313.20	19.04
Breukelen	1442	780.90	36.51
Maarssen	874	561.75	52.57
Utrecht	9638	10,095.70	1,656.82
Zeist, Driebergen	2124	2,289.15	332.71
Maarsbergen en Maarn	794	903.45	105.24
Veenendaal	679	691.75	429.45
Ede	939	1,146.20	250.10½
Wolfhezen	170	226.12½	36.10
Arnhem	5961	14,498.20	4,700.39
Diverse ontvangsten	—	—	—
Totaal	39521	f 51,711.02½	f 11,310.46

Totaal der opbrengst in September . . f 63,021.48½

Volgens de Londensche bladen van gisteren zijn bij de admiraliteit nieuwe berigten van de ter opsporing van sir John Franklin naar de Noordpoolstreken afgezonden schepen ontvangen, die tot de maand Augustus al loopen. In die berigten komt voor, dat sir John Ross en kapitein Ommanney in Baffinsbaay eenige Eskimo's ontmoet, en van dezen een verhaal vernomen hadden, daarop nederkomende, dat in den winter van 1846 twee schepen, zijnde geen walvischvangers, niet ver van Kaap Dudley-Diggs in genoemde baai, door het ijs gedeeltelijk vernield en later door een talrijken stam der inboorlingen geheel verbrand waren; dat een gedeelte der bemanning bij het verongelukken der schepen verdronken was, en de overigen, waarvan sommigen epauletten droegen, een tijdlang in hutten of tenten geleefd hadden, waarna zij, uit hoofde van hun verzwakten toestand en bij gemis van wapenen, achtervolgelijk door de inboorlingen omgebragt waren. De *Times* meent, dat men alle reden heeft om aan de juistheid van dit verhaal te twijfelen, en dat, zoo het al voor een gedeelte waarheid mogt bevatten, in allen gevalle nog niet blijkt dat het op Franklin en zijne lotgenooten betrekking heeft.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.

⁂ De Commissie van Administratie over de Gevangenissen en Rotterdam zal, behoudens nadere approbatie van Zijne Excellentie den

Minister van Justitie, op Maandag den 14den October 1850, des avonds ten 5 ure, in het locaal der Gevangenissen, in het openbaar, bij beslotene en op zegel geschrevene Biljetten, welke uiterlijk des namiddags ten 4 ure moeten zijn ingeleverd, Aanbesteden: de aldaar van 1 Januarij tot ultimo December 1851 benoodigde Levens- en Onderhouds-Artikelen, bestaande in Rogge-, Tarwe- en Wittebrood, Aardappelen, Rundvleesch, Rundvet, Boter, Schenkelvleesch, Gort, Rijst, Gele en Groene Erwten, Tarwebloem, Groenten, Zout, Peper, Azijn, Olie, Kaarsen, Groene Zeep, Koffij, Cichorei, Zoete en Karnemelk, Wijn, Bier, Stroo, Steenkolen en Turf, benevens Bureau- en Schrijfbehoeften; breeder omschreven in de Voorwaarden, welke dagelijks in gemelde Gevangenis ter lezing liggen, alwaar inmiddels bij den Kommandant alle verlangde informatien te bekomen zijn.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De Minister van Marine brengt bij deze ter kennisse van de Belanghebbenden, dat gedurende de maanden October, November en December dezes jaars, **en niet langer**, ten Kantore van de Betaalmeesters in de Arrondissementen de Voldoening zal geschieden der Gagementen ten laste van den Staat, over het laatste halfjaar 1849 en de eerste negen maanden van 1850; met dien verstande, dat hier alléén bedoeld worden de zoodanige die van een tijdelijken aard zijn, en, in overeenstemming met de vroeger gedane kennisgeving aan de Belanghebbenden, door de zorg van het Departement van Marine zullen worden voldaan.

Zullende gezegde betaling aanvang nemen met den 4den dezer, en voorts over gemeld tijdvak, dagelijks, Zon- en Feestdagen uitgezonderd.

's Gravenhage, den 2den October 1850.

De Minister voornoemd,
E. LUCAS.

*** De Minister van Marine

Brengt bij deze ter kennis van de Belanghebbenden, dat de Gravure der Nieuwe Kaart van de *Monden van de Eems, met de Uithuizer- en Groninger-Wadden tot Hornhuizen*, ten gevolge der in 1849 bewerkstelligde Hydrographische Opneming dier Vaarwaters, thans voltooid is.

De bedoelde *Kaart* is, voor den prijs van *f* 2, en de daarbij behoorende *Beschrijving* voor den prijs van 25 Cents, bij de onderscheidene Directien der Marine verkrijgbaar gesteld.

's Gravenhage, den 19den September 1850.

Voor den Minister voornoemd,
De Secretaris-Generaal,
QUARLES VAN UFFORD.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Vierde* trekking der *Tweede* Klasse van de 212de *Staats-Loterij*, op Donderdag den 3den October 1850, zijn *geen* prijzen van duizend gulden of daarboven uitgetrokken.

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. FRIESWIJK.

Provincie Gelderland.

Veiling van Domein-Goederen.

Door den Ontvanger der Domeinen te Arnhem zullen in het openbaar worden Geveild eenige Domaniale Goederen, gelegen in de provincie Gelderland, en wel:

10 Kavels in het Arrondissement Nijmegen, op Maandag den 14den October 1850, des voormiddags ten elf ure, ten overstaan van den Notaris W. C. van Elsbroek te Nijmegen, ten huize van G. Hendriks, in het Logement de Ster aldaar.

25 Kavels in het Arrondissement Tiel, op Maandag den 21sten October 1850, des voormiddags ten elf ure, ten overstaan van den Notaris mr. J. de Roo te Tiel, ten huize van Jan Brune in het Hollandsche Koffijhuis aldaar.

32 Kavels in het Arrondissement Zutphen, op Vrijdag den 25sten October 1850, des voormiddags ten elf ure, ten overstaan van den Notaris Mr. M. J. van LobenSels te Zutphen, ten huize van den Kastelein Lukas Swarties, in het Nederlandsche Koffijhuis aldaar, en

43 Kavels in het Arrondissement Arnhem, op Maandag den 28sten October 1850, des voormiddags ten elf ure, ten overstaan van den Notaris Mr. W. H. Taaij te Arnhem, ten huize van A. Jas, aan de Steenstraat aldaar.

De Catalogus, waarin de te veilen goederen breeder zijn omschreven, is voor den prijs van 30 cents verkrijgbaar gesteld ter plaatse als bij de Aanplakbiljetten wordt opgegeven.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

*** De Directie brengt bij deze ter kennisse der Belanghebbenden, dat zij voornemens is om, onder nadere approbatie van het *Departement van Kolonien*, in 21 perceelen, bij inschrijving, in het openbaar aan te besteden de Levering van de onderstaande Goederen, benoodigd voor de dienst van *'s Rijks Oost-Indische Kolonien*, als:

146,420 Ned. pd. divers Staaf-ijzer,
11,385 » Band- en Hoepel-ijzer,
27,490 » Plaat-ijzer,
1,300 » dito, merk Low-Moor,
2,086 » Hoek-ijzer voor de Stoomvaart,
108 » IJzerdraad,
29,510 » diverse Spijkers,
250,000 » Schotsch Giet-ijzer, merk Monkland,
30,790 » Koper in platen en bladen,
1,575 » rond en vierkant Staaf-koper,
249 » Soldeer-koper,
74 » Koperdraad,
4,575 » Koperen Spijkers,
1,492 » Staaf-staal,
41,225 » divers Lood,
500 » Spiauter,
10 » Soldeertin,
3,500 bladen Blik,
18,850 kannen Lijn-olie,
865 Ned. pd. Traan,
1,067 vaten Teer,
2,000 Ned. pd. »
7,350 » Pik,
134 huiden en vellen divers Leder,
1,040,000 Ned. pd. Steenkolen,
500,000 » Welsh Smeekolen,
100,000 » Coaks,
119 stuks Rondhouten,
15,000 Ned. pd. Loodwit,
diverse Verwwaren,
5,000 Ned. el Meppelsch Everdoek,
7 stuks Kabelkettingen,
1,700 » diverse Schoppen,
500 » Spaden,
2,000 » Patjols,
420 » diverse Houweelen,
500 » Kruiwagens,
5,000 Ned. ellen Gekeperd Kardoessaai,
3,400 » Vlaggedoek in verschillende kleuren,
17,000 » Hollandsch Zeildoek,
12,500 » » Karldoek,
4,300 » Presenningdoek.

De Inschrijvings-biljetten, volgens model, bij de Directie en bij Agenten voorhanden, zullen vóór of op den 21sten dezer maand des middags ten 12 ure vrachtvrij moeten worden ingeleverd aan het Lo der Maatschappij te *Amsterdam*; zullende na dien tijd geene Biljet meer worden aangenomen en onmiddellijk tot de Toewijzing word overgegaan.

De Voorwaarden waarop de Levering moet geschieden liggen inzage der Belanghebbenden ten Kantore der Directie te *Amsterdam*, bij de Agenten der Maatschappij te *Rotterdam* en *Dordrecht*.

Amsterdam, 2 October 1850.

VAN DEN OUDERMEULEN, *President*,
TOLLENAAR, *Secretaris*.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Acte, op den 28sten September 1850 voor den Not *Johannes Bervoets* en getuigen te 's Gravenhage gepasseerd, behoo geregistreerd, is tusschen de Heeren *David Wiener*, Koopman in Bra stoffen, en *Simon Wiener*, zonder beroep, beiden wonende te 's Grav hage, aangegaan eene Vennootschap onder de Firma van *Wiener en Zo* waarvan beide Vennooten de Teekening hebben, tot het voor geme rekening drijven van Handel in Steenkolen en Brandstoffen, met al wat tot dien Handel betrekking heeft; zijnde dezelve Vennootschap aa gegaan voor den tijd van Drie achtereenvolgende Jaren, aanvang neme den eersten October 1850, en zullende alzoo eindigen den 30sten Septe ber 1853, doch kunnende telkens weder voor drie jaren stilzwijgend continueerd worden, indien niet één jaar vóór het expireren van d gestelden of gecontinueerden termijn door een der Vennooten opzegg zij geschied; terwijl eindelijk aan beide Vennooten te zamen het best der Vennootschap behoort.

*** De Ondergeteekende, *Guillaume Adolphe Nix*, Koopman wone te Amsterdam, op den Singel bij de Huiszittensteeg, n°. 136, en *Godf Lodewijk Schönbeck* Junior, insgelijks Koopman, mede wonende te A sterdam op den Singel bij de Huiszittensteeg, no. 136, te zamen han lende in het vak van Manufacturen, onder de Firma van *Nix en Sch beck*, zijn met elkander overeengekomen deze hunne Vennootschap on genoemde Firma van *Nix en Schönbeck* met onderling goedvinden heden te Ontbinden, en is de Liquidatie van gezegde Firma *Nix Schönbeck* opgedragen aan genoemden Heer *Godfried Lodewijk Schön* Junior.

Aldus in triplo opgemaakt en geteekend, waarvan een in de daa bestemde Registers ter Griffie van de Arrondissements-Regtbank Amsterdam zal worden ingeschreven en gedeponeerd.

Amsterdam, den eersten October 1850.

G. A. NIX.
G. L. SCHÖNBECK *Jr.*

*** De Bekende en Onbekende Schuldeischers van de onde voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van *Joh Baptist Ebell*, gewoond hebbende te Amsterdam op de Heereng en aldaar den 5den Februarij 1850 overleden, worden, ter voldo aan Art. 1082 van het Burgerlijk Wetboek, Opgeroepen, om te C pareren 15, 16 en 17 October 1850, des morgens van 10 tot 1 ten Kantore van de Notarissen *Commelin en Weiland*, op de Keizersg N°. 251, te Amsterdam, ten einde inzage te nemen van de Re en Verantwoording van het beheer in dien Boedel, overeenko de Wet; zullende, indien vóór 18 October 1850 geen verzet geschied zijn, na dien tijd, ten zelfden Kantore worden overgega de voldoening der Vorderingen van dezelve Schuldeischers in even heid van het beloop der gemelde Nalatenschap.

G E N E R A L
S T E A M - N A V I G A T I O N - C O M P A N Y.
DIENST *tusschen* **ROTTERDAM en LONDEN.**
DE *M A A L - S T O O M P A K E T T E N*
vertrekken met **Passagiers** *en* **Goederen**:
Zaturdag 5 October 1850, 's morgens ten 10 ure.
Woensdag 9 » » 's namidd. » »
Passagiers-Vracht:
1ste Plaats Enkele Reis L. st. 1.10. Heen en Terug L. st. 2.5.
2de » » » » —.17.6. » » » 1.6.
En voorts alleen voor **Goederen** en **Vee**:
des DINGSDAGS of WOENSDAGS 's morg. *de **Attwood**,* kap.
» VRIJDAGS » » *de **Giraffe**,* Goo
Nadere inlichtingen bij de Agenten
W. SMITH en P. A. VAN ES.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.